

TEATER REPUBLIQUE

Studiemateriale IDIOTEN

Hvordan vil I definere en idiot?

Hvornår har I sidst været en idiot?

- **Hvorfor var I en idiot?**

Hvad synes I er idiotisk?

- **Hvilke handlinger eller tanker synes I er idiotiske?**

Se forestillingen IDIOTEN og diskuter hvorfor Lev Mýsjkin betragtes som en idiot?

Dostojevskijs klassiker i en moderne version

IDIOTEN

Oplev den moderne version af Dostojevskijs klassiker om fyrst Mýsjkin, som møder den korrupte og desillusionerede befolkning i Sankt Petersborg.

Idioten er vendt tilbage til byen, og der er fest! Gæsterne danser, drikker og bekender deres kærlighed til hinanden. På trods af manglende fremtidsstro forsøger de at forstå, hvem de er, og hvorfor de skal leve. Men nedarvede historier om vold og svigt trænger sig på og i takt med festen tager til, finder destruktiviteten og volden vej ind. Rammen er Nastasjas fødselsdag og forestillingen er 'en fest' – den mest forfærdelige fest, du nogensinde har været til!

Fjodor Dostojevskij skrev Idioten i en brydningstid i 1896. Handlingen centrerer sig om Mýsjkin, der ankommer til Sankt Petersborg efter flere års fravær. Her møder han en dybt desillusioneret befolkning. Idioten er en historie om, hvordan vold cirkulerer i et undertrykkende samfund, og hvordan vi igen og igen fejler i at forhindre kommende katastrofer.

HVOR: Teater Republique

HVORNÅR: 11.1. — 17.2.2024

KLASSETRIN: Ungdomsuddannelser

FAG: Dansk, historie, dramatik, russisk, samfundsfag og psykologi

TEMAER: Vold, svigt, destruktivitet, generationskløft, magthierarki og undertrykkende samfund

BILLETTER: Biletbestilling foregår ved at kontakte Lone Rix på mail lori@osterbroteater.dk eller 2194 2069 hverdage mellem 10 og 16

Særpris: Vi tilbyder et begrænset antal skolebilletter på udvalgte dage fra 75 kroner. Bemærk, at tilbuddet først gælder, når du bestiller til min. seks unge under 25 år

IDIOTEN, Tom Silkeborg, Teater Republique, 2023/2024.

Dramaturgen og dramatikeren Tom Silkeberg har lavet en kongenial sammenskrivning af Idioten, hvor de fem karakterer Mýsjkin, Ippolit, Rogozhin, Aglaya og Natasia er fanget til Natasias fødselsdagsfest. Alle karaktererne er dybt fastlåste i deres udvikling og bruger mildest talt mere tid på at lange ud efter hinanden end på at fejre endnu et år i livet. Det bliver et par meget lange døgn, hvor Aglaya er fanget i sit rige tapetbeklædte, tallerkendekorerede barndomshjem uden at kende verden udenfor, og med en stor bitterhed overfor sin manglende erfaring. Nok er der højt til loftet, men kun i praktisk forstand. IDIOTEN er et meget tankedrevet essayistisk værk frit efter Dostojevskij, som vi glæder os til at spille for Jer.

Medvirkende

- **Ippolit er ung, fattig og døende. Han flirter med kriminaliteten som en mulighed ud af sin ufravigelige livsbane, imens blodet langsomt samler sig sammen i kager i hans hals og så søger han forgæves efter religionen som trøst.**
- **Aglaya er den yngste datter til Mýsjkins fjerne og rige slægtning Lizaveta Prokofjevna.**
- **Rogozhin lever af at sælge kød til folk, der ikke spørger, hvad det er for noget kød og hvor det kommer fra. Hele det politiske fundament, som er ved at bryde sammen, repræsenteres i hans fascistiske og voldsparate figur. Rogozhin vil destruere alt det, han ikke kan besidde. Rogozhin er en ung mand, med et stort volds kapital, og så er han vanvittigt forelsket i Natasia.**
- **Natasia er en falden kvinde af adelige herkomst, forældreløs i en alder af 6 år, seksuelt misbrugt som barn af sin værge Totsky, og købt og solgt flere gange siden. Alle vil kneppe hende, men hvad vil hun selv? Hun er hævngherrig og centrum for mange af karakterernes mindreværd og interne kampe, men dømt til at dø til sidst.**
- **Lev Mýsjkin er en ung mand, der på grund af mangel på penge er blevet tvunget til at vende tilbage fra et længere sygdomsophold i udlandet. Mýsjkin, Idioten, bliver det redskab, som ironikerne og kynikerne bruger i deres længsel efter ægthed, og efter at føle noget virkeligt. Han bærer øjenvidnets tunge byrde, og hans længsel efter at finde ud af, hvordan man lever i den her verden, forløses ikke.**

Idioten er en historie om, hvordan vold cirkulerer i et undertrykkende samfund, og hvordan vi igen og igen fejler i at undgå de kommende katastrofer. I vores version kun udspillet af den yngre generation, men i en stadig dialog omkring den statusjagt, det tempo og de svære menneskelige relationer, som penge, privilegier og tilkæmpet viden ikke kan løse.

Vil I med til fest?

Giv en personkarakteristik af karaktererne i forestillingen.

Hvilke relationer har karaktererne til hinanden?

Giv en karakteristik af det miljø, forestillingen foregår i.

Hvilken fortælling skaber scenografien?

Hvilke tematikker tager IDIOTEN fat i?

Hvordan slutter ”festen” og hvorfor?

Fester og festlege

Hvad er den værste og fedeste fest, I har været til?

Leger I lege til fester?

- **Hvilke og hvorfor?**

sandhed
— eller —
konsekvens

Sandhed eller konsekvens?

I sandhed eller konsekvens er reglerne simple. I skiftes til at stille en af deltagerne spørgsmålet sandhed eller konsekvens? Hvis spilleren svarer spørgsmål, så må du finde på et spørgsmål, som vedkommende skal besvare, og hvis spilleren vælger konsekvens, er det en sjov konsekvens, du skal have i ærmet.

Sandhed, procent eller konsekvens?

S, P eller K er lidt af en klassiker. Du giver dine venner et spørgsmål, og de kan så vælge at svare sandhed, procent eller konsekvens.

De dybe spørgsmål til sandhed eller konsekvens

Hvornår har du sidst grædt?

Tror du på livet efter døden?

Hvem ser du op til?

Hvis du kun havde en enkelt dag tilbage i livet, hvad ville du så lave?

Ville du helst kunne spole tiden frem eller tilbage?

Hvad er du stolt over ved dig selv?

Uddrag fra manuskriptet til IDIOTEN 1.akt.

SANDHEDSLEG

**Aglaya: Tillykke, Nastasia.
Velkommen og tillykke og bare føl
dig hjemme**

Nastasia: Tak

Aglaya: Jeg mener det virkelig.

Nastasia: Tak

**Aglaya: Skal vi ikke gøre noget?
Skal vi ikke lege et eller andet?**

Ippolit: Hvad mener du med lege?

**Nastasia :Det er derfor, vi er her. Er
det ikke rigtig? Vi er dine cirkusdyr,
det er det du tænker.**

Aglaya: Det tænker jeg ikke.

**Nastasia: Jo, men der er en leg som
jeg. En leg som jeg legede til en
efterfest en gang. Den var så
sindssygt forfærdelig og sjov.**

Ippolit: Forfærdelig og sjov?

**Aglaya: Ja! Selvfølgelig, vi skal lege!
Det er jo din fødselsdag i dag. Jeg vil
gerne lege.**

**Nastasia: Det handler om at fortælle
en historie om det absolut værste,
man nogensinde har gjort.**

**Aglaya: Du mener som sandhed og
konsekvens?**

**Nastasia: Ja, men kun sandhed. Og
så fortælle det mest svinske, man
nogensinde har gjort.**

**Aglaya: I princippet har du allerede
bidraget i så fald Ippolit?**

Ippolit: Har jeg?

**Nastasia: Kom nu, det er for sjov.
Det er for min skyld. Det er min dag
i dag, og ingenting forlader det her
rum.**

**Hvilken sandhed fortæller Ippolit og
hvordan reagerer de andre? Se
forestillingen og få svaret 😊**

Uddrag fra manuskriptet til IDIOTEN 1.akt.

ELSKER, ELSKER IKKE

Nastasia: Jeg har en anden leg.
Elsker, elsker ikke. Vil du lege den med mig?

Lev Mýsjkin: Mig?

Rogozhin: kommer ind. Her.

Nastasia: Hvad er det for noget?

Rogozhin: Hundredetusind.

Nastasia: Det der?

Rogozhin: Tror du ikke jeg kan elske?

Nastasia: Jo

Rogozhin: Hvorfor tror du ikke det?

Nastasia: Det tror jeg ikke.

Rogozhin: Det kan alle.

Nastasia: Siger hvem?

Rogozhin: Jeg elsker dig.

Nastasia: "Jeg elsker dig." siger du.
"Jeg elsker dig." Det er jo bare ord,
det er jo bare -

Rogozhin: Det er ikke kun ord.

Nastasia: – gentagelser af ord, hvad er det overhovedet for nogle ord,

hvad betyder det overhovedet at vælge de ord.

Rogozhin: Hvad vil du have, jeg skal sige?

Nastasia: – siden det er de mest nedslidte ord, den her kultur har at byde på.

Rogozhin: Hvad vil du have mig til at sige?

Nastasia: Og hvad tror du, at dine patetiske små ord fra din beskidte lille mund udtrykker, en genuin følelse?

Lev Mýsjkin: *pludselig* - Gift dig med mig. *rummet bliver tavst* Nu med det samme. På stedet. Du får alt, hvad jeg ejer.

Ippolit: Hvad snakker du om?

Lev Mýsjkin: Da jeg så billedet af dig før. Det føltes som om du råbte på mig.

Nastasia: *begynder at grine* Skal jeg ødelægge det der lille drengebarn?

Rogozhin: *griner med*

Hvad går legen elsker, elsker ikke ud på og hvordan udvikler legen sig?

Hvorfor bliver Lev Mýsjkin udstillet som en idiot?

Uddrag fra manuskriptet til IDIOTEN 3.akt

- Citater fra Ippolit

”Enten bliver man borgerlig, eller også dør man, der er ingen anden udvej.”

”Jeg er godt klar over, at alle er imod mig her.”

”Før jeg dør, vil jeg, jeg vil bare sige noget om de talrige repræsentanter fra menneskeracen, der har forfulgt mig hele mit liv, som jeg har hadet hele mit liv, og som du Aglaya er sådan en fremragende repræsentant for. Jeg hader dig. Og jeg hader dig alene af den grund, at du som type inkarnerer og personificerer den absolutte, mest selvglade og modbydelige middelklasse. Ikke den mest ubetydelige originale idé har nogensinde været i stand til at tage form i din hjerne. Men du er så skidemisundelig. Du er så sikker på din ret. Og ja, der er mørke skyer i horisonten, men dem vil du lægge mærke til, når du omsider er blevet helt dum i hovedet.”

”I 1100-tallet led folk af hungersnød hvert andet år. Og det var så voldsomt, at folk blev kannibaler, selvom ingen selvfølgelig sagde noget, fordi det var forbundet med dødsstraf at tale om. Men en af disse fattige samfundsparasitter, en af disse menneskeædere, talte over sig, at han i løbet af sit elendige liv havde dræbt og spist seks små børn.”

”Hvordan kan det være, at datidens mennesker ikke gik under? Jeg spørger bare: Hvordan kunne de overleve?”

”Er sagaen ikke eksistentiel nok? Fint. Så kan vi vel skide på at bruge ord på den måde? Der er blevet mere rigdom, men mindre kraft, det er bare det, jeg forsøger at sige. Der findes ikke nogen samlende og forenende tanke. Alt er blevet gennemkøgt, alt er blevet gennemkøgt og alle er blevet gennemkøgte.”
”Det her samfund er dømt til at gå under.”

Aglaya:

”Hvorfor siger du det?”

Ippolit: ”Det er ikke mig, det er Bibelen.”

Hvad er det for en kritik af civilisationen som Ippolit kommer med?

Hvad menes der med, at alt er blevet gennemkøgt?

Er der tale om en apokalyptisk tankegang?

Tid til fordybelse...

The Metaphysics of Youth, Experience, Walter Benjamin, 1913-1919.

In our struggle for responsibility, we fight against someone who is masked. The mask of the adult is called "experience." It is expressionless, impenetrable, and ever the same. The adult has always already experienced [erlebt] everything: youth, ideals, hopes, woman. It was all illusion. -Often we feel intimidated or embittered. Perhaps he is right. What can our retort be? We have not yet experienced [erfahren] anything. But let us attempt to raise the mask. What has this adult experienced? What does he wish to prove to us? This above all: he, too, was once young; he, too, wanted what we wanted; he, too, refused to believe his parents, but life has taught him that they were right. Saying this, he smiles in a superior fashion: this will also happen to us - in advance he devalues the years we will live, making them into a time of sweet youthful pranks, of childish rapture, before the long sobriety of serious life. Thus the well-meaning, the enlightened. We know other pedagogues whose bitterness will not even concede to us the brief years of youth; serious and grim, they want to push us directly into life's drudgery. Both attitudes devalue and destroy our years. More and more we are assailed by the feeling: our youth is but a brief night (fill it with rapture!); it will be followed by grand "experience," the years of compromise, impoverishment of ideas, and lack of energy. Such is life. That is what adults tell us, and that is what they experienced.

Written in 1913; published pseudonymously in Der Anfang, 1913- 1914. Translated by Lloyd Spencer and Stefan Jost.

The Metaphysics of Youth, The Conversation, Walter Benjamin, 1913-1919.

**Where are you, Youth, that always wakes me
Promptly in the morning ? Where are you, Light?
-Friedrich Holderlin, "The Blind Singer"**

I

Daily we use unmeasured energies as if in our sleep. What we do and think is filled with the being of our fathers and ancestors. An uncomprehended symbolism enslaves us without ceremony. -Sometimes, on awakening, we recall a dream. In this way rare shafts of insight illuminate the ruins of our energies that time has passed by. We were accustomed to spirit [Geist] just as we are accustomed to the heartbeat that enables us to lift loads and digest our food. Every conversation deals with knowledge of the past as that of our youth, and with horror at the sight of the spiritual masses of the rubble fields. We never saw the site of the silent struggle our egos waged with our fathers. Now we can see what we have unwittingly destroyed and created. Conversation laments lost greatness.

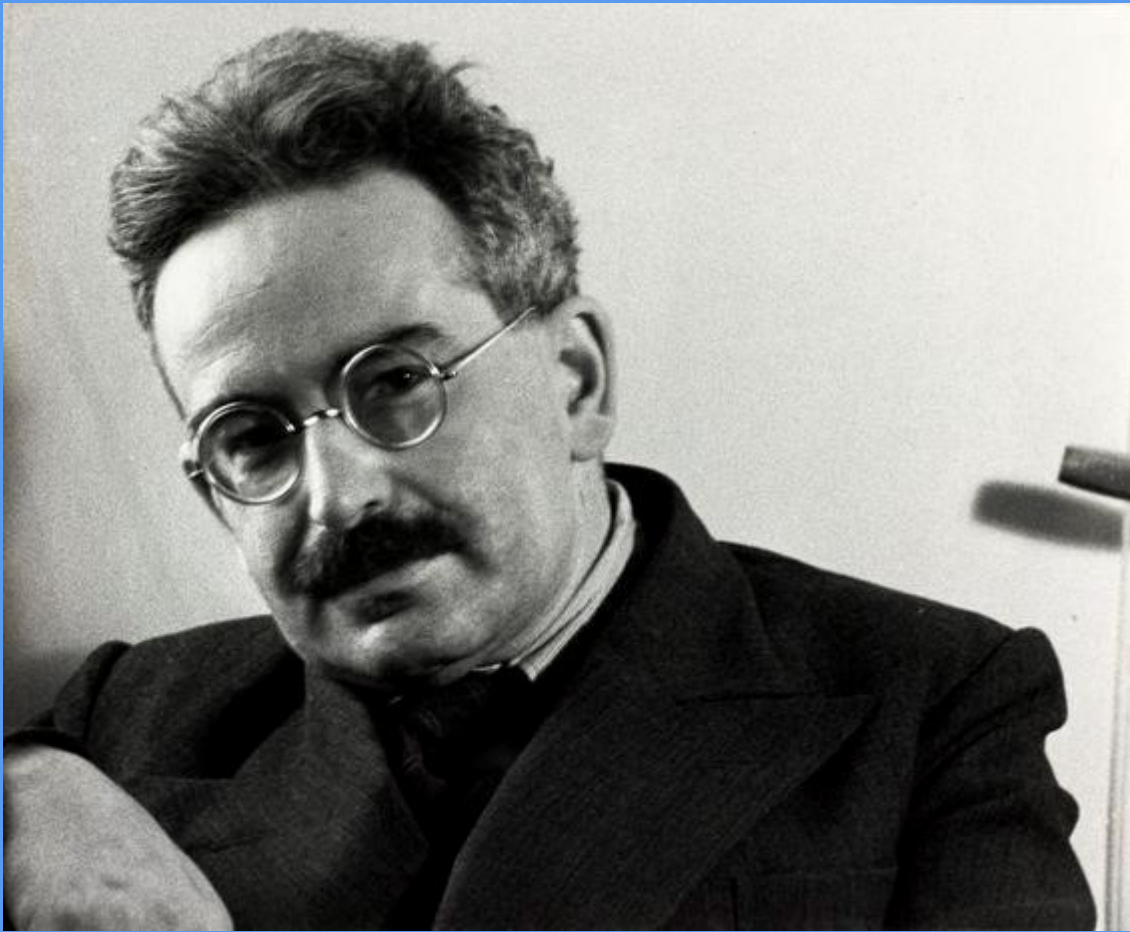
Written in 1913-1914; unpublished in Benjamin's lifetime. Translated by Rodney Livingstone.

Undersøg hvem Walter Benjamin var f.eks her:

[https://denstoredanske.lex.dk/Walter Benjamin](https://denstoredanske.lex.dk/Walter_Benjamin)

Hvad mener Walter Benjamin med masken?

Hvordan opleves ungdom iflg. Walter Benjamin?

Walter Benjamin

Walter Benjamin, Dostoevsky's *The Idiot*, 1917 (1921).

(...) The pure word for life in its immortality is "youth." Dostoevsky's great act of lamentation in this novel is for the failure of the youth movement.¹ Its life remains immortal, but the "idiot" is obscured by his own brightness. Dostoevsky complains that Russia is unable to keep a hold on, or absorb into itself, its own immortality-for these people bear the youthful heart of Russia within themselves. Hence, it falls on alien soil; it goes beyond its own frontier and is stranded in Europe, "in this windy Europe." In his political writing, Dostoevsky insists again and again that regeneration from within the national heritage is the only hope. This explains why the author of this novel believes that the only salvation for young people and their nation lies in childhood. This would be evident simply from this book (in which the childlike figures of Kolya and the prince are the purest of all), even if Dostoevsky had not gone on to develop, in *The Brothers Karamazov*, the idea of the unlimited healing powers of childlike simplicity. This young generation suffers from a damaged childhood: the damaged childhood of the Russian country and people has paralyzed their energies. It is always apparent in Dostoevsky that only in the spirit of childhood does the noble development of human life spring from the spirit of the common people. The child's inability to express itself continues to have a crippling effect on the speech of Dostoevsky's characters in general, and an overwrought yearning for childhood-or, in modern terms, hysteria-consumes the women in the novel: Lisaveta Prokofyevna, Aglaya and Nastasya Filippovna. The entire momentum of the book resembles the implosion of a gigantic crater. Because nature and childhood are absent, humanity can be arrived at only via a catastrophic process of self-destruction. The relationship of human life to the living, right down to their total destruction, the immeasurable abyss of the crater from which mighty energies may one day be released on a grand human scale-this is the hope of the Russian nation. (...)

Written in 1917; published in *Die Argonauten*, 1921. Translated by Rodney Livingstone.

Hvilken betydning har ungdom ifølge Walter Benjamin i Dostojevskijs *Idioten*? Hvad synes du/I om Walter Benjamins tanker og kan de genkendes i forestillingens tematik?

Hvilken rolle spiller ungdom i forestillingen *IDIOTEN*?

Hvordan er forholdet mellem generationerne i forestillingen *IDIOTEN*?

¹ Benjamin here constructs an allegory of the German Youth Movement, in which he had played a prominent role.